

องค์ความรู้เรื่อง “แนวปฏิบัติที่ดีในการจัดทำโครงการวิจัยเชิงสหวิทยาการ”

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นหน่วยงานของรัฐที่มีการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาที่ผลิตบัณฑิตออกมารับใช้สังคมอย่างต่อเนื่องยาวนาน ซึ่งมีจุดเด่นที่ประกอบไปด้วยสาขาวิชาต่าง ๆ จาก 9 ภาควิชา ได้แก่ ภาควิชาวรรณคดี ภาควิชาภาษาไทย ภาควิชาปรัชญาและศาสนา ภาควิชาภาษาศาสตร์ ภาควิชาภาษาต่างประเทศ ภาควิชานิเทศศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ภาควิชาศิลปาชีพ ภาควิชาดนตรี และภาควิชาภาษาตะวันออก ทั้งนี้ นอกเหนือจากภารกิจหลักด้านการเรียนการสอนยังมีภารกิจหลักที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ภารกิจด้านการวิจัย ที่มีแนวนโยบาย ในการสร้างสรรค์ และผลักดันการดำเนินงานด้านการวิจัยเชิงสหวิทยาการให้เกิดผลเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสร้างองค์ความรู้เชิงสหวิทยาการระหว่างสาขามนุษยศาสตร์กับสาขาวิชาการอื่น ๆ ให้เกิดความแข็งแกร่ง จึงได้ค้นหาแนวปฏิบัติที่ดีในการดำเนินการให้เกิดชุดโครงการวิจัยขนาดใหญ่ที่มีการบูรณาการศาสตร์ของสาขามนุษยศาสตร์และกับศาสตร์ในสาขาอื่น

วิทยากรถ่ายทอดความรู้:

1. ผศ.ดร.พุทธชาติ โปธิบาล
รักษาการแทนผู้อำนวยการสถาบันภาษาศาสตร์และวัฒนธรรมศึกษาราชนครินทร์
2. อ.มุกข์ดา สุขธาราจารย์
อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์

องค์ความรู้แนวปฏิบัติที่ดีในการจัดทำโครงการวิจัยเชิงสหวิทยาการ

1. แนวทางการสร้างชุดโครงการวิจัยที่มีขนาดใหญ่ ที่มีการบูรณาการศาสตร์สาขาวิชาต่าง ๆ ของคณะมนุษยศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์มีปัญหาและอุปสรรคในการผลิตผลงานวิจัยในแต่ละปีจำนวนน้อย อันเนื่องมาจากสาเหตุดังต่อไปนี้ เช่น

- 1.1 อาจารย์มีภาระงานสอนมากส่งผลต่อการจัดสรรเวลาในการทำวิจัยให้ต่อเนื่องจนครบโครงการ
- 1.2 คณาจารย์และนักวิจัยของคณะมนุษยศาสตร์มีประสบการณ์ในการทำงานวิจัยที่เป็นชุดโครงการวิจัยน้อยหรือขาดความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยเชิงสหวิทยาการ
- 1.3 คณาจารย์ไม่มั่นใจในศักยภาพของตนเองในการเข้าร่วมโครงการวิจัยเชิงสหวิทยาการ
- 1.4 ขาดเครือข่ายของนักวิจัยที่จะก่อให้เกิดการบูรณาการงานวิจัยกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก

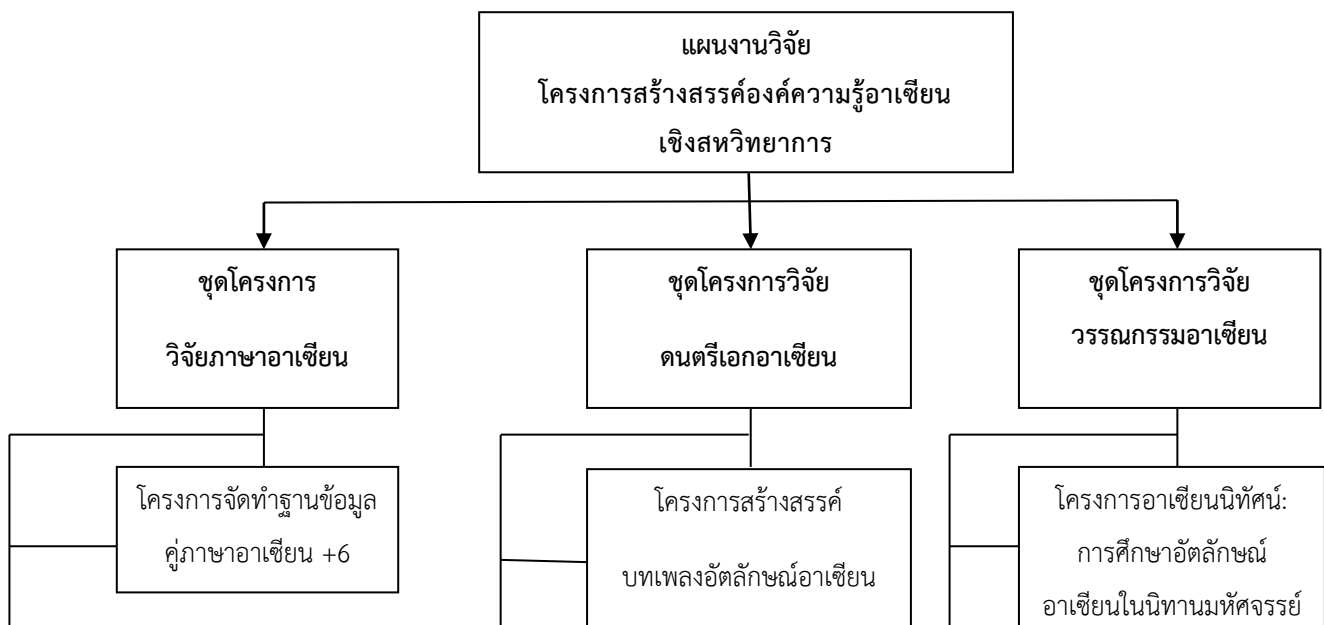
ดังนั้นจากปัญหาอุปสรรคดังกล่าวที่เกิดขึ้นกับการทำวิจัย จึงต้องมีการดำเนินการและผลักดันให้มีการเพิ่มจำนวนผลงานวิจัยของคณะมนุษยศาสตร์ให้มากขึ้น ดังนี้

1. มอบหมายให้สถาบันภาษาศาสตร์และวัฒนธรรมศึกษาระชาชนครินทร์เป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานให้เกิดผลงานวิจัยที่เป็นลักษณะของชุดโครงการวิจัยขนาดใหญ่ที่มีคณาจารย์จากหลากหลายภาควิชามาร่วมเป็นนักวิจัย โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการพิจารณาาร่วมกันถึงสาขาวิชาการหลักของโครงการวิจัยดังกล่าว และมอบหมายให้สาขานั้นเป็นผู้นำซึ่งการดำเนินงานวิจัยตามแนวทางดังกล่าวจะนำไปสู่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เทคนิคในการทำวิจัยระหว่างคณาจารย์ในต่างสาขาวิชา รวมถึงคณาจารย์ที่เป็นนักวิจัยหน้าใหม่ได้มีโอกาสเรียนรู้ประสบการณ์การทำวิจัยจากคณาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำวิจัยสูง

2. ดำเนินการศึกษาศักยภาพและจุดเด่นทางด้านสาขาวิชาการของหน่วยงาน เพื่อจะนำไปสู่การวางแผนการจัดทำชุดโครงการวิจัยที่เป็นความเชี่ยวชาญตามสาขาวิชาการของหน่วยงานอย่างแท้จริง ซึ่งในส่วน of คณะมนุษยศาสตร์ พบว่า สาขาวิชาการทางด้าน “ภาษา” มีศักยภาพและจุดเด่นทางวิชาการซึ่งจะนำไปสู่การทำงานวิจัยที่เป็นชุดโครงการวิจัยขนาดใหญ่และมีผลกระทบต่อสังคมสูงเนื่องจากในปัจจุบันเป็นการปฏิสัมพันธ์ในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันของผู้คนในสังคมภาษาเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด

3. ดำเนินการศึกษาแผนยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติเพื่อให้ทราบถึงแนวทางการสนับสนุนงบประมาณในการทำวิจัยของหน่วยงานที่ให้ทุนสนับสนุนการวิจัยในระดับชาติ เช่น สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ฯลฯ ซึ่งพบว่า “ปัญญาประดิษฐ์ (AI: Artificial Intelligence)” เป็นหัวข้อการทำวิจัยที่น่าสนใจในการนำมาบูรณาการความรู้ระหว่างสาขามนุษยศาสตร์และสาขาวิชาการอื่นโดยเฉพาะความรู้ทางด้านภาษาซึ่งจะนำมาบูรณาการความรู้กับวิศวกรรมคอมพิวเตอร์

ดังนั้นจึงได้สร้างแผนงานวิจัยสร้างสรรค์องค์ความรู้อาเซียนเชิงสหวิทยาการ (Multidisciplinary Plan for Creation of Knowledge of ASEAN) เป็นแผนงานวิจัยเชิงรุกที่ส่งเสริมและผลักดันโครงการวิจัยเชิงบูรณาการศาสตร์สาขาวิชาต่างๆ ของคณะมนุษยศาสตร์ ผลงานจากโครงการวิจัยที่อยู่ภายใต้แผนงานนี้จะเผยแพร่สู่สาธารณชนและพัฒนาเป็นนวัตกรรมในรูปแบบต่างๆ ที่สามารถใช้ได้จริงและต่อยอดสู่เชิงพาณิชย์เพื่อสร้างรายได้ให้กับคณะมนุษยศาสตร์ต่อไป โดยคาดว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนทั้งในแง่การมีเครื่องมือช่วยการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมอาเซียนรวมทั้งภาษาสำคัญที่ใช้ในประชาคมโลก ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ชุดโครงการวิจัย ดังแสดงกรอบดำเนินงานดังต่อไปนี้

โครงการจัดทำ
พจนานุกรมภาษา
อาเซียน

3.1 ชุดโครงการวิจัยดนตรี
โครงการสร้างสรรค์บทเพลงอัตลักษณ์อาเซียน
ชื่อคอนเสิร์ต “ดุริยคีตาอุษาเคนย์”

โครงการสร้างสรรค์
บทเพลงประกอบนิทาน
พื้นบ้านอาเซียน

สร้างสรรค์บทเพลงรักอาเซียน และ
พร้อมบทเพลงที่ได้จากงานดังกล่าวใน

3.2 ชุดโครงการวิจัยวรรณกรรมอาเซียน ได้แก่ โครงการอาเซียนนิทัศน์: การศึกษาอัตลักษณ์
อาเซียนในนิทานมหัศจรรย์ ซึ่งจะนำการจัดประชุมสัมมนาวิชาการระดับชาติในการเผยองค์ความรู้ของการวิจัย
ในหัวข้อเรื่อง “ขัณฑ์นางสิบสอง ขานทำนองพระรถเมรี”: มรดกแห่งอุษาคเนย์

3.3 ชุดโครงการวิจัยภาษาอาเซียน ได้แก่ โครงการจัดทำฐานข้อมูลคู่ภาษาอาเซียน+6 และ
โครงการพจนานุกรมภาษาอาเซียน+6 ทั้งนี้ผลผลิตของงานวิจัยในโครงการวิจัยการจัดทำฐานข้อมูลคู่ภาษา
อาเซียน+6 ถือได้เป็นเครื่องมือช่วยในการเรียนรู้ภาษาอาเซียนในสังคมที่มีแปลจากภาษาต้นทางไปเป็นภาษา
ของชาติอาเซียนนั้น ๆ โดยตรงโดยไม่ต้องผ่านภาษาอังกฤษ